

גוט שבת

17. évfolyam 48. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

Gut Sábész

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 19:28 • ו' אלול תשע"ה • 2015. 08. 21. • פרשת שופטים • Szombat kimenetele: 20:33

Megkésétt (bár) micvák Miskolcon

Két fiatalember nekivágott egy idegen országnak, elutaztak egy ismeretlen városba, és megpróbálták minél több zsidót felkutatni. Volt, ahol már nem élt, akit kerestek. Volt, ahol nem nyitottak nekik ajtót. Volt, ahova „pszt! antiszemita!” suttogás kíséretében nyertek bebocsátást. De a legtöbb helyen örömmel invitálták be őket és hamarjában gyerekeket, unokákat rendeltek haza, szomszédot hívtak át, hogy segítsenek leküzdeni a nyelvi akadályokat.

Meir és Levi unokatestvérek. Azok közé a lubavicsi bócherek közé tartoznak, akik a vakációjukat slichuton töltik: felkeresik a gyökereiktől eltávolodott zsidókat, hogy inspirálják őket, és segítsenek nekik néhány alapvető micva megtartásában: tfilint rakni,

szombati gyertyát gyújtani, mezüzet helyezni lakásuk ajtajára. Úti céljuk Miskolc volt, ahol három napon át kutatták fel a helyi zsidókat.

Rögtön elsöre egy házaspárt kerestek fel – ahol kiderült kiderült, hogy a háziga, Faludi György a világon az egyetlen férfi, aki Auschwitzban született. A nyelvi akadályok ellenére örömmel fogadták őket, és a házaspár fiának segítségével megindult a beszélgetés. „Egy zsidó szív beszélt egy másik zsidó szívhez. Ha nem is ismerjük a nyelvet, valahogy kapcsolódtunk egymáshoz.”

Faludi úr életében először tfilint is rakott, a fiúk pedig egy kis bár micva ünnepséget rögtönöztek ebből az alkalomból: „Hihetetlen élmény volt, hogy elsőként segíthettünk

feltenni a tfilint az egyetlen élő férfinak, aki Auschwitzban született.”

Ha indulás előtt megkérdezték volna, lehetségesnek tartom-e, hogy lesz olyan, aki ajtót nyit a két bóchernek, alkalmi tolmácsok segítségével elbeszélget velük a zsidóságról, tfilint rakni és mezüzet szereltet az ajtajára, azt mondtam volna, ez lehetetlen. De tévedtem volna.

Huszonöt miskolci zsidó nyitotta meg az otthonát és a szívét előttük, ők pedig lehetővé tették micvák elvégzését. Egy zsidó szív beszél egy másik zsidó szívhez. Minden zsidó lelkében ott van az isteni szikra, ami lánggra lobban a jócselekedetektől. Minden micva, legyen bármilyen kicsiny, számít. Bármelyik elegendő lehet, hogy a jó és a rossz mérlegét a jóra billentse el. Nincsenek lehetetlenek.

Steiner Zsófia

Először rakott tfilint a férfi, aki Auschwitzban született

Újra kóser séta

Ismerje meg Budapest kóser éttermeit, tudja meg, miért van két mosogató egy kóser konyhában és kóstoljon bele a zsidó gasztronómia remekeibe! A séta megállóiban betekinthez egy zsidó család konyhájába és azt is megtudhatja, milyen egy kóser edény.

A következő séta időpontja szeptember 13., amire jelentkezni a koserseta@zsido.com címen lehet!

Ellenőriztesse mezuzáját Elulban!

Elul hónapban nem csak lelkünket és cselekedeteinket vizsgáljuk felül: jó alkalom ez a mezuzák átvizsgálására is, amik az idő múlásával sérülhetnek. A sofer.hu oldalt üzemeltető Micha Yerushalmi, hivatásos Tóra-másoló mezuzá-ellenőrzési akciót tart augusztus 27-30. között (29-én a szombat kimenetele után).

Részvételi szándékát a mezuza@zsido.com címen jelezheti.

Judaizmus gyorstalpaló!

Augusztus 16-án elindult a Zsidó Tudományok Szabadegyetemének intenzív nyári tanfolyama. A Judaizmus Gyorstalpaló előadásaihoz folyamatosan lehet csatlakozni! A program minden napján a zsidóság új szeletével ismerkedhetnek meg a résztvevők, jó társaságban, tabuk nélkül

Jelentkezés is információ:

zsts@zsido.com

Hetiszakasz

A királyválasztás módja

Szakaszunk – *Softim* (5Mózes 16:18–21:9.) – a közigazgatási adminisztráció (bíróság, rendőrség) szükségességének leírásával kezdődik, majd a királyválasztás módját írja elő, ha a nép királyt akar, a környező népek mintájára. Mózes megismétel itt egy sor tilalmat, amit

már ismerünk a Tóra előző könyveiből, majd a menedékvárosok kijelöléséről értekezik, és azok működési szabályait ismerteti. A szakasz vége felé a hadviselés zsidó módozatait (felhívás a békére) és a hadkötelesek felmentési lehetőségeit ismerteti velünk az Írás.

Zsidó világhíradó

Párhuzamos valóságok világszerte

A zsidó.com híroldalát böngészve érdekes párhuzamokat vehetünk észre ezen a héten.

Nagy-Britanniában két aláírásgyűjtő-akció kapott nyilvánosságot az elmúlt időszakban. Az egyikben azt kérték, adjanak ki bélyeget a nemrégiben elhunyt, angol Schindlerként híressé vált Sir Nicholas Winton arcmásával. A petíció elindítói közt volt több magas rangú politikus és Ephraim Mervis brit főrabbi is. A Royal Mail válaszában 2016-ot jelölte meg a bélyegek kibocsátásának legkorábbi időpontjaként.

Ezzel párhuzamosan Liverpoolban több mint kétezren írták alá azt a petíciót, amelyben a rendőrség segítségét kérték a város központjában tervezett neonáci gyűlés ellen a helyi zsidóság tagjai.

Négy hónappal ezelőtt Newcastle-ben tartottak ha-

sonló megmozdulást: ott izraeli zászlókat égettek el.

Eközben Rio de Janeiróban 1800 négyzetméteres új zsinagógát avattak fel egy régi zsinagóga helyén. A mikvét, tanházat, két imahelyet és közösségi tereket is magában foglaló modern épületet, melynek homlokzatához Jeruzsálemből szállították a köveket, a projekt nagy részét finanszírozó Edmond Safra brazil zsidó milliárdosról nevezték el.

Ezzel párhuzamosan a sajtóban nagy botrányt kavart, hogy kiderült: tavaly óta már Brazília sem tartja Jeruzsálemet Izrael részének. Az Egyesült Államok, Kanada és Franciaország után a dél-amerikai ország is alkalmazza azt a szabályt, hogy a Jeruzsálemben született állampolgárait az útlevelükben csak a város nevét tüntethetik fel a születési hely rovartban, az országot, azaz Izraelt nem.

EGY PÁRTATLAN BÍRÓ

Az eheti Tóra-szakaszt (*Softim*) mindig elul hó első szombatján olvassuk. A *softim* jelentése „bírák”. A Tóra parancsolja, hogy állítsunk magunk fölé igaz bírásokból hierarchiát, minden városban és tartományban. Ha szó szerint vesszük, ez a parancsolat olyan bírásokra vonatkozik, akik polgári, büntető- és vallásjogi kérdésekben ítélnének. Mélyebb szinten azonban ennek a parancsolatnak és részleteinek is megvan a maguk jelentősége személyes életünkben is.

Vizsgáljuk meg közelebbről most ennek a parancsolatnak az egyik részletét: „El ne ferdítsd az ítéletet, ne tekintsd személyt, és ne fogadj el megvesztegetést... Mert a megvesztegetés megvakítja a bölcsnek szemét”

Ha már a Tóra megtiltotta az ítélet kiforgatását, vajon miért szükséges külön megtiltani a megvesztegetést is? Rási, a Szentírás rangos kommentátora azt mondja, hogy a Tóra külön megtiltja a vesztegetést abban az esetben is, ha a vesztegető azért adná ajándékát, hogy igazságos ítéletet kaphas-

son a bírótól! Mert ha a bíró így van „megvesztegetve”, akkor is elfogult lesz a vesztegető fél javára, és képtelen az objektív ítéletre. Amint valami külön kapcsolat létezik a bíró és a peres felek egyike közt, a bíró nem alkalmas többé arra, hogy az ügyet vezesse.

Elul hónapja során minden embertől elvárható, hogy elbírálja saját előző évi eredményeit, cselekedeteit. De az embert önmaga iránt „megvesztegeti” az önszeretet, és ezért képtelen teljesen korrekt értékelést adni. Ezért kell mindenkinek „bírátként” jelölnie maga fölé, elfogulatlan spirituális mentort, aki objektív értékelésre képes.

Ráadásul maga a tudat, hogy minden hét vagy hó végén meg kell majd beszélnünk lelki eredményeinket valaki mással, gyakran önmagában elég ahhoz, hogy a fejlődés útján tartsa az embert. Ahogy Jochánán ben Zakkáj rabbi mondja tanítványainak: „Bár félnétek legalább annyira az Örökkévalótól, ahogyan egymástól tartotok.”

Naftali Silberberg
írása nyomán

Zsidóság szótára

Gálut – száműzetés, diaszpóra. A Tóra több ízben beígért büntetése a parancsolatok be nem tartása miatt. A zsidók többsége ma is *gálutban* él. Szellemi síkon a *gálut* (jidisül: *Gólesz*) az az állapot, amikor a Szentély még nem épült fel és így az isteni Dicsfény (*Schiná*) száműzetésben van a zsidó néppel együtt. A fogalom ezen – kabbalisztikus – értelmezése szerint a Messiás eljöveteleig – az Izraelben élő zsidó nép is *gálutban* – szellemi *gálutban* él.

Velem és a Rebbével történt EGY SZOMBAT DÉLUTÁN MEXIKÓBAN

Fiatalok voltunk vagy húszan – mind mentorok a Bné Akivában, mexikói zsidó iskolákban tanultunk. Én vezettem a csoportot. 1954-ben látogattunk el New Yorkba, és a Rebbéhez is bevitték minket. Ő az irodájában ült, asztala mellett, minket leültettek előtte. Engem odaintett az asztalához, és a diákok nevét kérte. Természetesen ott volt nálam a lista.

Ahogy átadtam neki, ránéztem, és az arcán valami olyan barátságos, kedves és törődő kifejezés ült, amit sosem felejték el. Megnyert magának rögtön.

Azután megkérdezte: „Miről szeretnétek beszélni? Van-e valami kérdésetek?”

Azt feleltem: „Ifjúsági mentor vagyok a Bné Akivában, mint itt mindenki. Vissza készülünk térni Mexikóba egy vagy két évre, mentornak, mielőtt Izraelbe mennénk. A munkánk és minden erőfeszítésünk a zsidó gyermekek körül forog. De a gyerekek aztán elhagynak minket. Nem csak a Bné Akivát, hanem az egész zsidó közösséget. A fiúk egy része nem zsidó lányokkal köt házasságot, és a lányok egy része is nem zsidó férfivel megy hozzá, és elhagyják a zsidó vallást teljesen. A kérdésünk ez: honnét vegyünk erőt ahhoz, hogy ezt elbírjuk?”

A Rebbe végigfuttatta tekintetét rajtunk, aztán azt mondta: „Megértlek benneteket, pontosan, és igyekszem megválaszolni a kérdést, hogyan érdemes hozzáállni. Azt mondja a zsoltárvers: »Akik könnyhullatással vetnek, örömmel aratnak majd.« Ez azt jelenti, hogy ha valaki »sírva vet«, egész szívével, akkor bármit kíván elérni – a zsidó oktatás terén, a zsidó vallás fényének és

melegének terjesztése terén –, ha az egész szívével teszi, »örömmel arat majd«.

Lesz aratás. Arra nincs garancia persze, hogy aki vetett, meglátja az aratást is, de aratás lesz, még ha ti nem látjátok is meg az eredményt.”

Dr. Slomó Eckstein közgazdászprofesszor az izraeli Bár Ilán Egyetem elnök-rektora volt. Fiatalabb korában a Bné Akivá mozgalom ifjúsági vezetője volt Mexikóban.

A Rebbe ezután egy történettel világította meg a mondandóját, és ez a történet azóta is velem van, bár eltelt közben hatvan év, sosem fogom elfelejteni.

Azt mondta: „Vegyünk egy példát. Egy szombat délután beszélsz a csoportodhoz... Míg beszélsz, egy zsidó fiú besétál a zsinagógába, ahol az összejövetelek tart. Nem tudja, mi az a Bné Akivá, vagy hogy mit csináltak ti ott. De kíváncsiságból besétál, és leül a sarokba, belehallgatni. Nem akard a közepén megszakítani a mondandódat, ezért azt gondold magadban: »Majd ha a végére érek, odamegyek hozzá, és megkérdem, kihez van szerencsénk, aztán meginvitálom közénk.«

És miről beszélsz közben? Arról, hogy mind gyermekei vagyunk ősapánknak, Ábrahámnak, és ez nekünk, az egész zsidó népnek kivételes erő ad. Az a tény, hogy Ábrahám hitt az Örökkévalónak, megadja nekünk az erőt ahhoz, hogy min-

den bizodalmunkat belé vessük mi is, és vágyat plántál belénk, hogy elvégezzük az akaratát és megtartsuk parancsolatait. Ez tesz minket zsidó néppé, és ez tartott meg minket évezreden át, mind a mai napig.

A fiú hallja, amit beszélsz, de

úgy dönt, nem marad ott a végéig. Felkel, és elmegy. Nem volt módodban megközelíteni. Nem tudod, ki volt ez, és ő sem tudja, te ki vagy. Elmegy, és megy az élete útján.

Később főiskolára-egyetemre megy, találkozik egy nem zsidó lánnyal, eldönti, hogy elveszi feleségül. De a szülei feltételt támasztanak: »Csak akkor veheted el a lányunkat, ha templomban esküsztok.« Beleegyezik. Úton vannak a templom felé, egyre közelebb és közelebb érnek. A fiú felnéz, és meglátja a keresztet a templom tetején. Azt gondolja magában: »Álljunk csak meg! Hogy mehetek én ide be? Hogy lehetnék ennek része? Emlékszem, azt hallottam egyszer...«

Nem emlékszik, hol hallotta, kitől hallotta. Csak arra emlékszik, hogy egyszer hallotta: »Mi, zsidók Ábrahám, Jichák és Jákóv gyermekei vagyunk, és ez minket arra kötelez, hogy folytassuk a hagyományt. Ezért él a zsidó nép a mai nap is.« Azt gondol-

ja: »Hogyan törölhetném én ezt mind el most? Nem lehet!«

És akkor, az utolsó pillanatban azt mondja nekik: »Sajnálom, igazán. De ebből az esküvőből nem lehet semmi.« Otthagyták őket, hazamegy, és megkeresi zsidó gyökereit.

Nem tudja, hol hallotta azokat a szavakat, melyek a döntő pillanatban megfordították az életét, és te nem tudod, kinek beszéltél aznap, amikor ő besodródott. De itt az aratás.”

Aztán felnézett, és azt mondta: „Minden erőttökkel a zsidó oktatás felvirágoztatásán kell dolgoznotok. És legyetek egészen nyugodtak, jó fog kisülni belőle, még ha nektek nem jut is az érdem, hogy meglássátok.”

Slomó Ekstein professzor

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség Az Örökkévaló otthona

Aki tanulmányozta a Kabbalát, az tudja, hogy végtelen számú világ létezik a miénken túl, s az angyalok világai mögött, mind telve a Teremtés fényével, szépséggel és egységgel. Azt is tudja azonban, hogy mindezek egyetlen ok miatt teremtettek. S ez az ok a Teremtő vágya arra, hogy otthon legyen a földi világunkban.

Tzvi Freeman a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

Rejtvény

Eheti:

Mire utasítja Mózes a népet? Milyen szabályok kerülnek lefektetésre?

Múlt heti:

Hol kell a népnek átkot illetve áldást mondania?

Amikor majd a nép átkel a folyón a Szentföldre, az áldást a Gerizim hegyén, az átkot pedig az Ébál hegyén kell kimondania.

Mit kell tenni a szombat évben?

A szombat-évben (minden hetedik évben) minden tartozást el kell engedni, a zsidó rabszolgákat pedig szabadon kell engedni, és „búcsúajándékokkal” kell ellátni őket.

Imaidők

Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Hétköznap: 8.00: Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök:

19:30: Délutáni-esti ima

(a Keren Or-ban)

Péntek este:

19:00: Hetiszakasz tanulás

19:30: Minchá,

utána Kábálát Sábát

Szombat:

8.45: Hetiszakasz tanulás

9:15: Reggeli ima, majd kidus

19:20: Délutáni ima, majd

szeudá slisit

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Hétfő-péntek

(munkanapokon):

6.30: Reggeli ima

Péntek este:

19.00: Tanulás

19.30: Esti ima, majd kidus

Szombat: 9.15: Tanulás

10.00: Reggeli ima, majd kidus

Kibuc Gálujot: az AlefKids nyaralni ment

A badacsonytomaji Mazsök üdülő adott otthont ebben az évben is az AlefKids nyári táborának. Idén már 40 gyermek vett részt a felejthetetlen élményeket kínáló Balaton-parti nyaraláson. A tábor egyszerre kínál programot a vallásos és a szekuláris családból érkező gyerekeknek: a helyben főzött kóser ételek, a közös imák az erre az alkalomra összeállított gyerek-imakönyvekből és a különböző programok mind azt a célt szolgálják, hogy minden gyerek egyformán jól érezze magát Badacsonytomajban.

Az idei tábori élet középpontjában a képzeletbeli Kibuc Gálujot állt, ahova a különböző „országok”-at képviselő csoportokba osztott gyerekek igyekeztek eljutni. A lányok és fiúk micvéiket gyűjtögetve igyekeztek minél több pontot szerezni „házjuknak”, Franciaországnak, Olaszországnak, Dél-Afrikának és Spanyolorzágnak.

A tábor külön világának saját pénze is volt, a zuzim, amit az általuk betartott micvékért

kaptak – és a tábor saját boltjában válhattak be. Reggelenre pedig maga Eljáhu próféta ellenőrizte, hogy a gyerekek rendbe rakták-e a szobájukat.

Az egyhetes nyaraláson a gyerekek izgalmas bibliai történetekkel ismerkedtek meg, közösen imádkoztak a számukra szerkesztett imakönyvből a „Siratófalnál”, amit ők maguk emeltek a tábor első napján. A kánikulában felfrissülésről az üdülő saját Balaton-parti strandja és úszómedencéje gondoskodott, amelyben naponta kétszer mártózhattak meg a táborozók.

A mindennapi játékok, kézműves- és sportfoglalkozások, ügyességi versenyek mellett több kirándulást is tettek a környéken, a híres badacsonyi

szőlőhegyeket dzsipes túrán fedezték fel, valamint vízi bicikliztek és dodzsemeztek is. Különleges élményt jelentett minden résztvevőnek a közös szombat megünneplése: a gyerekek kalácsot is készítettek az ünnepre, amit aztán a kiddusokon el is fogyasztottak.

Az üdülő az AlefKidsesek távozásával sem ürült ki: az EMIH ifjúsági szervezete, az Átid látta vendégül a Hágár országa program keretében Magyarországra érkezett amerikai cserediákokat egy különleges sábatonra. Az ünnepi készülődésben a lányok barcheszt sütöttek, aminek térszójából először közösen elmondott áldással hálét is vettek.

A hamisítatlan sábeszi hangulatról Faith Aser és Megyeri Jonatán gondoskodtak, akik egy valódi haszid fárbrengent is rendeztek a fiataloknak. A hétvége különlegessége volt, hogy a Hágár országa program egyik résztvevője életében először itt, a badacsonytomaji üdülő zsinagógájában vette fel a tfilint.

Posztolhatok-e a facebookra, ha keztem mostam?

A rabbi válaszol!

Kedves Rabbi!

A napokban felmerült bennem egy kérdés. Kézmosás és kenyérevés között nem szabad beszélni – de más módon kommunikálni vajon lehet? Teszem azt, facebookon hozzászólást fűzni valamihez, sms-t írni vagy pl. siket-néma jelbeszéddel jelezni szabad a kettő között?

Várom válaszodat! Hedvig

Kedves Hedvig!

A kézmosás és a kenyérevés összetartozó dolgok: azért nem szabad megszakítani beszéddel a folyamatot, hogy minél rövidebb idő teljen a kézmosás és annak áldása, valamint a kenyérevés között. Másképpen az embernek elterelődik a figyelme, eszébe jut

valami, már másra gondol és így a kézmosás már nem lesz érvényes. Ugyanezért, ha közben sms-t ír, internetezik, vagy akár jelet, telik az idő, és így az is hefszeknek, megszakításnak számít (lásd Sulchán Áruach RSZ 166. fej.).

Üdvözlettel:

Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: (+36 1 2680183)

www.zsido.com / info@zsido.com

Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi

Főszerkesztő: Steiner Zsófia

Szerkesztő: Golubovics Martina

Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria

ISSN 1416-4604

A kiadvány szent szövegek részeit és magyarázatait tartalmazza.

Kérjük ne dobja el!

Meg jelenik

Shlomo Michelashvili támogatásával.

